

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea pentru scutirea de la plată a unor debite către bugetul asigurărilor sociale de stat

În conformitate cu prevederile art.187 alin.(1) din Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, sumele încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale se recuperează de la beneficiari în termenul de prescripție de 3 ani.

Având în vedere cadrul legal de reglementare a răspunderii juridice, dispoziția citată mai sus presupune stabilirea răspunderii în cazul plăților de prestații specifice asigurărilor sociale făcute din eroare.

Decizia de pensie reprezintă un act administrativ care se emite ținând seama de prevederile legale în vigoare în materie, pe baza înscrisurilor prezentate de solicitant (carnet de muncă, adeverințe eliberate de angajator, și altele asemenea). În situații de înregistrări eronate, la emiterea deciziei de pensie sistemul public este de bună credință, neputând cunoaște, la data emiterii actului în discuție, că acordă drepturi necuvenite.

În absolut toate aceste situații, beneficiarii plăților necuvenite se află și ei, în eroare, fiind de bună credință când au încasat sumele respective, ei necunoscând și neputând cunoaște, până la data comunicării deciziei prin care s-a constatat și constituit debitul, faptul că au beneficiat de drepturi bănești care nu li se cuveneau.

În consecință, la emiterea deciziei de pensionare, în situațiile în care înscrisurile demonstau situații de fapt altele decât cele reale, ambele părți, atât beneficiarul cât și sistemul public, prin funcționarii săi, s-au aflat în eroare.

Conform principiului de drept „eroarea comună este creatoare de drept” este posibil ca decizia inițială de pensie să fie convertită într-un act juridic valabil și pe cale de consecință, efectele pe care le-a produs până la data constatării erorii

comune, să fie considerate legale, sumele în cauză urmând a nu se mai recupera.

Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale a efectuat o analiză a debitelor din pensii la nivel național urmărindu-se valoarea sumelor înregistrate în evidențele caselor județene de pensii și cauza producerii prejudiciilor.

Conform datelor din evidențele contabile, la finele lunii iulie 2003, erau înregistrate debite pentru un număr de 20.354 dosare de pensie.

Principalele cauze ce au stat la baza constituirii debitelor au fost:

a) interpretarea diferită a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.565/1996 prin:

- stabilirea eronată a bazei de calcul a pensiei, prin neeliminarea din salariul tarifar înscris în cartea de muncă a tuturor influențelor indexărilor sau compensărilor acordate după anul 1990.

- includerea în baza de calcul a pensiei a unor perioade necontributive (șomaj) sau calculul eronat al vechimii în muncă;

- includerea eronată în baza de calcul a unor sporuri ca urmare a modului neunitar de înregistrare în carnetele de muncă;

- încadrarea eronată în grupe de muncă.

Calculul eronat al drepturilor de pensii în quantum mai mare decât cel legal convenit s-a datorat, de asemenea, modului în care societățile comerciale au efectuat înscrisurile cu privire la creșterilor salariale în carnetele de muncă. Acestea au folosit formule de tipul “indexat-majorat salariul”, “modificat salariul” sau “majorat salariul”, fără a indica actul normativ în baza căruia a avut loc creșterea salarială, acest fapt determinând quantumuri diferite ale pensiei la persoane cu aceeași bază de calcul, deci cu venituri și perioade similare luate în calcul.

Aceste interpretări neunitare ale vechii legislații de pensii valabile până la data de 1 aprilie 2001, au generat un număr de 879 litigii aflate pe rol la finele lunii iulie 2003, litigii care au ca obiect contestarea deciziilor de modificare sau anulare a drepturilor de pensie și constituire de debit.

b) aplicarea eronată a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.332/2000 privind recorelarea pensiilor de asigurări sociale de stat.

Aplicarea eronată a recorelării pensiilor acordată prin acest act normativ a dus, în unele cazuri, la plata unor drepturi de pensie în cuantum mai mare decât cel legal convenit, fapt generat de acordarea unor procente de recorelare mai mari decât cele convenite, prin atribuirea unor coduri de pensii eronat transmise de către oficiile de pensii.

Luând în considerare neconcordanțele rezultate din interpretarea diferită a vechii legislații de pensii, anterioară intrării în vigoare a Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, și ținând cont că aceste erori au generat și generează debite pe seama unor pensionari care se confruntă cu dificultăți materiale, se propune stingerea, prin scutire la plată, a acestor obligații față de bugetul asigurărilor sociale de stat, constituite în debite constatate în sarcina pensionarilor, în conformitate cu prevederile art.28 din Ordonanța Guvernului nr.61/2002 privind colectarea creanțelor bugetare, republicată, cu modificările ulterioare.

În conformitate cu prevederile art.1138 din Codul civil, la remiterea datoriei, orice creditor, în cazul nostru sistemul public de pensii, poate proceda la o renunțare voluntară și, în general gratuită, la o creanță a sa, eliberând debitorul de obligații, cu acordul expres sau tacit al acestuia.

Prezenta lege prevede scutirea la plată a tuturor debitelor stabilite ca urmare a unor interpretări diferite a prevederilor legislației din domeniul relațiilor de muncă și asigurărilor sociale, anterioară intrării în vigoare a Legii nr.19/2000, respectiv anterior datei de 1 aprilie 2001, aflate în sarcina pensionarilor la o anumită dată, iar în cazul descoperirii altor debite datorate acelorași cauze, acestea să fie stinse odată cu emiterea unor noi decizii de corectare a pensiei.

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea pentru scutirea de la plată a unor debite către bugetul asigurărilor sociale de stat.